

תובנה לשלחן שבת

מאת הרב אהרן פרידמן | 5387993@gmail.com

פרשת בראשית תשפ"ז

כשהאווירה נגמרת

הרהורים על המעבר מן החגים אל השגרה

ראיתי פעם בחור צעיר יוצא מפגישה. הוא היה לבוש בקפידה. חולצה לבנה ומגוהצת, חליפה מהודרת, נעליים מצוחצחות.

מישהו חיך אליו ושאל: "תגיד, אתה באמת מתלבש כך כל יום?"
הבחור חיך בחזרה. "שנינו יודעים שלא..."

לרגע חשבתי לעצמי: האם אין כאן מידה מסוימת של העמדת פנים? הרי גם הוא יודע, וגם אבי הנערה יודע, שמחר בבוקר הוא כבר לא יתלבש כך. אז בשביל מה כל המאמץ?
אבל ככל שחשבתי על כך יותר, הבנתי שההפך הוא הנכון.

דווקא מפני שהיום הוא מתאמץ להיראות במיטבו, הוא מגלה כיצד הוא עצמו מאמין שראוי להופיע במעמד כזה. הוא אינו מנסה להעמיד פנים שהוא אדם אחר. הוא פשוט משתדל, לפחות ברגע הזה, להיות האדם שהוא יודע שהוא מסוגל להיות.
אין כאן זיוף. יש כאן שאיפה.

והעובדה שמחר הוא יחזור לבגדי היום יום אינה הופכת את מה שהיה היום לפחות אמיתי.

גם הימים הנוראים והחגים דומים קצת לזה.

יש ששואלים בכל שנה מחדש: אם בעוד שבועיים אחזור לשגרה, לשם מה כל ההתעוררות? לשם מה כל הסליחות, התפילות, ההתרגשות והקבלות? אם ממילא אחרי החגים נחזור פחות או יותר לחיים שהיו לנו קודם, האם אין בכל זה משהו זמני מדי?

נדמה לי שמאחורי השאלה הזאת מסתתרת הנחה סמויה, ומוטעית מיסודה.

אנחנו מניחים שאם ההתעוררות חלפה, כנראה היא לא הייתה אמיתית מספיק. אם ביום הכיפורים רציתי בכל לבי להשתנות, וכעבור כמה שבועות שוב מצאתי את עצמי מתמודד עם אותם הרגלים ועם אותן חולשות, קל לחשוב שהרצון ההוא היה רגע של התלהבות ותו לא.

אבל זו המצאה של יצר הרע וזה לא נכון. מי קבע כך? מדוע אנחנו מעניקים דווקא לאדם של יום שלישי רגיל את התואר **"אני האמיתי"**, ואילו את האדם של יום הכיפורים אנחנו רואים כאורח שביקר אצלנו לכמה שעות?

גם האדם של יום הכיפורים – זה אני.

גם הרצונות ההם - היו שלי.

גם התפילה ההיא - הייתה שלי.

גם ברגע שבו רציתי באמת להיות טוב יותר, לא התחפשתי למישהו אחר. פשוט גיליתי צד נוסף שקיים בתוכי. העובדה שאיננו מצליחים להיות כל השנה באותה מדרגה אינה הופכת את רגעי ההתעלות לזיוף. היא רק מלמדת שעדיין לא הצלחנו להפוך את מה שגילינו לרכוש קבוע.

וזה הבדל גדול. כי אם כל מה שהיה בחגים היה רק "אווירה", ברגע שהאווירה הסתלקה לא נשאר לנו דבר. אבל אם החגים אפשרו לנו לפגוש משהו **אמיתי** שקיים בתוכנו, גם אם עדיין איננו מצליחים להיות כך בכל יום, הרי נשאר לנו דבר יקר מאוד: **גילינו לאן אנחנו מסוגלים להגיע.**

יש מושג של "אתערותא דלעילא". כלומר, יש זמנים שבהם האדם זוכה להתעוררות ולסיוע מן השמים, ואחר כך מוטלת עליו העבודה לקנות בכוחות עצמו משהו מן המדרגה הזאת שאליה זכה להתעלות.

שמעתי פעם משל יפה על אדם שמעולם לא טעם מאכל מסוים. אפשר לספר לו שעות עד כמה הוא ערב לחיך, אבל הוא לא יתגעגע אליו. רק לאחר שטעם ממנו פעם אחת, הוא כבר יודע למה להתגעגע.

מעתה, גם כשהמאכל אינו לפניו, הטעם נשאר בזיכרונו.

במובן מסוים, כך אפשר להסתכל גם על רגעי ההתעלות של החגים.

אדם טועם תפילה איכותית. הוא טועם טעמו הנפלא של 'וגילו ברעדה'. הוא מגלה שאפשר לעבור יום שלם כשדברים שבמשך השנה תופסים את כל תשומת לבו נעשים פתאום שוליים. הוא מגלה שאפשר לרצות באמת להתקרב יותר, להשתנות, להיות טוב יותר.

ואז החגים מסתיימים. השופר נדם. הסוכה מפורקת. ספרי התורה חוזרים לארון הקודש. והוא חוזר ליום שלישי רגיל.

לכאורה, הטעם נעלם.

אבל מי שטעם כבר יודע שיש טעם כזה.

וזו בדיוק הטעות שלנו במבט על התקופה שאחרי החגים.

אנחנו רגילים לראות בחגים את העלייה, ובשגרה שאחריהם את הירידה. כל עוד בתי הכנסת מלאים, קול השופר נשמע, הסליחות מעוררות והסוכה ושמחת התורה סוחפות את הלב, אנחנו מרגישים גבוה.

ואז מגיע החורף. השעון מצלצל בבוקר. צריך לקום לתפילה ביום חול רגיל. אין תקיעות, אין סליחות ואין מעטפת מיוחדת שמזכירה לנו בכל רגע היכן אנחנו נמצאים. ונדמה לנו שנפלנו.

אבל מה שנראה לנו כירידה אינו בהכרח ירידה. פשוט עברנו משלב אחד לשלב אחר. בחגים יכולנו לראות לרגע לאן אנחנו מסוגלים להגיע. עכשיו מתחילה עבודה אחרת לגמרי. **האווירה כבר אינה נושאת אותנו. עכשיו אנחנו צריכים לשאת משהו ממנה בתוכנו.**

וכאן השאלה כבר אינה רק כמה התרגשנו בחגים, אלא מה גילינו בהם על עצמנו.

האם גיליתי שאני מסוגל להתפלל אחרת? שיש דברים שבאמת חשובים לי, גם אם במשך השנה אני שוכח אותם לפעמים? האם פגשתי בתוכי רצונות ושאיפות שאינני פוגש בכל יום? ומתוך השאלה הזאת נולדת שאלה מעשית:

מה מכל זה אני יכול לקחת אתי?

גם אם לא את כל יום הכיפורים. גם אם לא את כל ההתעוררות של אלול. ואפילו אם לא את כל ההחלטות הטובות שקיבלתי ברגעים המרוממים ביותר.

די להתחיל בדבר אחד קטן. תפילה אחת שתראה מעט אחרת. ברכה אחת שאשים אליה יותר לב. קביעות אחת שאשתדל לשמור עליה. מידה אחת שבה אנסה להגיב אחרת.

לא כדי להוכיח שהחגים "הצליחו", אלא מפני שמי שפגש בעצמו, אפילו לכמה ימים, אדם רציני יותר, מתפלל יותר, שואף יותר ורוצה יותר, כבר יודע שהאדם הזה אינו דמות דמיונית. הוא קיים. הוא עדיין זקוק לעבודה, והוא מופיע לעיתים רחוקות מדי, אבל הוא שלנו.

וזה הדבר שכדאי לקחת איתנו מן החגים:

האווירה יכולה לחלוף, אבל האדם שפגשנו בתוכנו בחגים אינו נעלם איתה. הוא עדיין כאן. עכשיו נשאר לנו לעזור לו להופיע קצת יותר גם בימות החול.

